

Απόφαση 920 / 2018 (Α2, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 920/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α2' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Γεώργιο Σακκά, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Ιωσήφ Τσαλαγιάννη, Γεώργιο Κοντό, Αβροκόμη Θούα και Μιλτιάδη Χατζιγεωργίου - Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 23 Οκτωβρίου 2017, με την παρουσία και της γραμματέως, Θεοδώρα Παπαδημητρίου, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Των αναφερομένων: 1) Κ. Σ. του Α., κατοίκου ... ο οποίος παραστάθηκε αυτοπροσώπως με την ιδιότητα του δικηγόρου και 2) Μ. Σ. του Π. - Ε., κατοίκου ..., η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Κωνσταντίνο Σταθογιαννόπουλο, ήδη 1ο αναφερόμενο.

Των αναφεριζόμενων: 1) ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία "...", που εδρεύει στο ... και εκπροσωπείται νόμιμα, παραστάθηκε δε με το νόμιμο εκπρόσωπό της Λ. Α., ο οποίος διόρισε πληρεξούσιο δικηγόρο τον Παναγιώτη Πατακάκι και 2) Λ. Α. του Β., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε με τον ίδιο ως άνω πληρεξούσιο δικηγόρο.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 5-12-2010 αγωγή των ήδη αναφερομένων, που κατατέθηκε στο Ειρηνοδικείο Ναυπλίου.

Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 35/2012 του ίδιου Δικαστηρίου και 673/2014 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ναυπλίου.

Την ανάρτηση της τελευταίας απόφασης ζητούν οι αναφερόμενοι με την από 10-6-2016 αίτησή τους.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από τον πίνακι, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Ο πληρεξούσιος των αναφερομένων ζήτησε την παραγωγή της αίτησης, ο πληρεξούσιος των αναφεριζόμενων την απόρριψή της, καθάως δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Με την κρινόμενη αίτηση αναίρεσης προσβάλλεται η κατ' αντιμολία των διαδίκων εκδοθείσα υπ' αριθμ. 673/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ναυπλίου, απορριπτική της από 20-6-2013 εφέσεως των αναφερομένων κατά της πρωτόδικης υπ' αριθμ. 35/2012 απόφασης του Ειρηνοδικείου Ναυπλίου, που είχε απορρίψει την από 5-12-2010 αγωγή τους, με την οποία ζητούσαν να υποχρεωθούν οι αναφεριζόμενοι να καταβάλουν στον καθένα τους ποσό 5.000 € για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που

υπέστησαν από την περιγραφόμενη συμπεριφορά των τελευταίων. Η αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα, πριν από την επίδοσή της αποφάσεως (άρθρ. 552, 553, 556, 558, 564, 566§1 ΚΠολΔ), είναι επομένως παραδεκτή και πρέπει να ερευνηθεί ως προς τους λόγους της (άρθρ. 577 §§ 1&3 ΚΠολΔ).

2. Η αθέτηση μιας συμβάσεως, καθεαυτή, δεν συνιστά αδικπραξία. Βέβαια αποτελεί πράξη παράνομη, όμως οι έννομες συνέπειες της παραβάσεως ρυθμίζονται όχι από τις περί αδικπρασιών διατάξεις, αλλά από τις διατάξεις για τη μη εκπλήρωση της παροχής (αδυναμία παροχής, υπερημερία του οφειλέτη, πλημμελής εκπλήρωση της συμβάσεως κλπ). Πλην όμως, μερικές φορές είναι δυνατό ένα και το αυτό βιοτικό γεγονός να συνιστά και προϋποθέσει τόσο της αθέτησης της συμβάσεως όσο και της αδικπραξίας. Στην περίπτωση αυτή το πραγματικό γεγονός υπόκειται σε πολλαπλή αξιολόγηση και αντιμετωπίζεται από διαφορετικές απόψεις. Όπως δε κρατεί στη νομολογία, η υπαίτια (από δόλο ή αμέλεια) και ζημιόγους πράξη ή παράλειψη, με την οποία παραβιάζεται μία σύμβαση και γεννάται ενδοσυμβατική ευθύνη του οφειλέτη, μπορεί, πέρα από την αξίωση που πηγάζει από τη σύμβαση, να θεμελιώσει ευθύνη και από αδικπραξία, αν, και χωρίς τη συμβατική σχέση διαπραττόμενη, θα ήταν καθαυτή παράνομη, ως αντικείμενη στο γενικό καθήκον που επιβάλλει το άρθρο 914 ΑΚ. να μη ζημιώνει κάποιος υπαίτιος άλλον (Ολ.ΑΠ 967/1973). Περαιτέρω από τα άρθρα 57 και 59 του ΑΚ συνάγονται τα εξής: Οποιοσδήποτε παράνομα προσβάλλεται στην προσωπικότητά του, νοούμενη ως το προστατευόμενο από το Σύνταγμα (άρθρ. 2 παρ.1) σύνολο των αξιών που απαρτίζουν την ουσία του ανθρώπου, έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Σε περίπτωση δε που η παράνομη προσβολή της προσωπικότητας υπήρξε και υπαίτια, το δικαστήριο μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον προσβολέα να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη, που τυχόν έχει επέλθει, ιδίως με πληρωμή χρηματικού ποσού. Προσβολή της προσωπικότητας δημιουργείται με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη τρίτου με την οποία διαταράσσεται η κατάσταση που υπάρχει σε μια ή περισσότερες εκδηλώσεις της σωματικής, ψυχικής, πνευματικής και κοινωνικής ατομικότητας του βλαπτόμενου κατά τη στιγμή της προσβολής. Η προσβολή είναι παράνομη όταν η επέμβαση στην προσωπικότητα του άλλου δεν είναι επιτρεπτή από το δίκαιο ή γίνεται σε ενάσκηση δικαιώματος, το οποίο όμως είναι από άποψη έννομης τάξης μικρότερης σπουδαιότητας, είτε ασκείται καταχρηστικά. Ενόψει της συγκρούσεως των προστατευόμενων αγαθών προς τα προστατευόμενα αγαθά της προσωπικότητας των άλλων ή προς το συμφέρον της ολότητας, θα πρέπει να αξιολογούνται και να σταθμίζονται στη συγκεκριμένη περίπτωση τα συγκρινόμενα έννομα αγαθά και συμφέροντα για την διατήρηση της ύπαρξης προσβολής του δικαιώματος επί της προσωπικότητας και ο παράνομος χαρακτήρας της. Τα έννομα αγαθά που περικλείονται στο δικαίωμα της προσωπικότητας (η τιμή, η ιδιωτική ζωή, η εικόνα, η σφαίρα του απορρήτου κ.ά.) δεν αποτελούν αυτοτελή δικαιώματα αλλά επιμέρους εκδηλώσεις, εκφάνσεις ή πλευρές του ενιαίου δικαιώματος επί της ίδιας προσωπικότητας, έτσι ώστε η προσβολή οποιασδήποτε εκφάνσεως της προσωπικότητας να σημαίνει και προσβολή της συνολικής έννοιας προσωπικότητας. Από αυτά προκύπτει ότι αν, εκτός από την υπαίτια (από δόλο ή αμέλεια) μη εκπλήρωση ή πλημμελή εκπλήρωση κάποιου συμβάσεως, συντρέχουν επί πλέον γεγονότα που συνιστούν συμπεριφορά προσβλητική της προσωπικότητας του

αντισυμβαλλομένου, κατά την άνω έννοια, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος υπέστη ηθική βλάβη συνδεόμενη αιτιωδώς με την με τη συμπεριφορά αυτή του υπαίτιου, γεννιέται αξίωση χρηματικής ικανοποίησης για αποκατάσταση της ηθικής βλάβης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 59 και 932 ΑΚ (ΑΠ 1731/2008). Στην προκειμένη περίπτωση με την ένδικη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Ναυπλίου αγωγή, όπως το περιεχόμενο της παραδεκτά επισκοπείται, οι ενάγοντες και ήδη αναφερόμενοι εξέθεσαν ότι με την πρώτη των εναγομένων και ήδη αναφεριζόμενων συνήψαν στις 15-6-2006 σύμβαση, δυνάμει της οποίας η τελευταία ανέλαβε τη διοργάνωση της γαμήλιας δεξιώσεώς τους, που θα ελάμβανε χώρα την 1-7-2006 σε μισθωμένο χώρο στο Ναύπλιο. Ότι εξαιτίας της αμελούς συμπεριφοράς αφ' ενός του δευτέρου των εναγομένων και ήδη αναφεριζόμενων, αιεταίου της πρώτης αυτών και αφ' ετέρου των υπαλλήλων αυτής, οι οποίοι δεν τήρησαν τις γραπτές οδηγίες των εναγόντων ως προς τη διάταξη των τραπέζιων και την τοποθέτηση των προσκεκλημένων σ' αυτά, δημιουργήθηκε αναταραχή μεταξύ των συνδαιτυμόνων κατά τη διάρκεια της ως άνω εκδηλώσεως, δεδομένου ότι κάποιοι από τους στενούς συγγενείς των εναγόντων εξέλαβαν ως προσωπική προσβολή το γεγονός ότι τους υπεδείχθη να καθίσουν σε θέσεις μακριά από το νυφικό τραπέζι και αποχώρησαν δυσφορημένοι από τη δεξίωση, ενώ γενικότερα δημιουργήθηκαν παρεξηγήσεις μεταξύ των εναγόντων και των συγγενών τους, γεγονός τα οποία προκάλεσαν λύπη και πικρία στους ενάγοντες. Ότι υπό τις περιστάσεις αυτές, οι οποίες τους στέρησαν τη δυνατότητα να διατηρούν ευχάριστες αναμνήσεις από το σπουδαίο αυτό προσωπικό και κοινωνικό γεγονός της ζωής των, προσβλήθηκε ανεπανόρθωτα η προσωπικότητά τους και προκλήθηκε κοινωνικός διασπασμός τους στην πόλη του Ναυπλίου, εν όψει και της ιδιότητάς τους στην πόλη αυτή ως συμβολογράφου και δικηγόρου, αντίστοιχα. Ζήτησαν δε να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, που ευθύνονται εις ολόκληρον, να καταβάλουν στον καθένα τους το ποσό των 5.000 € ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστησαν από την εις βάρος τους συμπεριφορά αυτή του 2ου των εναγομένων και των υπαλλήλων της 1ης, για τις πράξεις των οποίων ευθύνεται αυτή κατά νόμο. Η αγωγή αυτή είναι νομικά αβάσιμη, καθόσον η αποδομένη στους εναγομένους εσφαλμένη διάταξη των τραπέζιων και η μη ορθή τοποθέτηση των προσκεκλημένων, εξαιτίας αμελούς συμπεριφοράς των προστηθέντων από την 1η εναγομένη υπαλλήλων της και του 2ου εναγομένου, συνιστά απλώς πλημμελή εκπλήρωση της οφειλόμενης, από τη συναφθείσα μεταξύ των διαδίκων σύμβασης έργου, παροχής, ήτοι αντισυμβατικής συμπεριφοράς, και δεν θεμελιώνει αυτή και μόνη αδικπραξία, αφού οι επεκταλούμενες με την αγωγή αμελείες ενέργειες των ως άνω προσώπων ανάγονται όλες στον τρόπο εκπληρώσεως της συμβάσεως εκ μέρους των εναγομένων, στα πλαίσια της οποίας αυτοί ενήργησαν και δεν μπορούν οι ενέργειες αυτές να νοηθούν χωρίς αυτή. Έτσι δεν δημιουργείται ευθύνη των εναγομένων από αδικπραξία, αλλ' ούτε και υφίσταται υπαίτια προσβολή της προσωπικότητας των εναγόντων, ώστε να υπάρχει υποχρέωση για χρηματική τους ικανοποίηση. Το Μονομελές Πρωτοδικείο, που δίκασε ως εφετείο, δεχόμενο ότι η άνω συμπεριφορά των εναγομένων, εκτός από παράβαση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, δεν συνιστά και παράνομη και υπαίτια (από αμέλεια) προσβολή της προσωπικότητας των εναγόντων ούτε και αδικπραξία, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 57, 59, 914 και 932 ΑΚ. Επομένως ο πρώτος λόγος του

αναφεριζόμενου, με τον οποίο, κατ' επίκληση παραβιάσεως από το άρθρο 560 αρ.1 ΚΠολΔ, προσάπτεται στο ως εφετείο δίκασαν δικαστήριο η πλημμελία ότι με το να απορρίψει την αγωγή των ήδη αναφερομένων, παρά το νόμο δεν εφάρμοσε τις εφαρμοστέες διατάξεις των άρθρων 57, 59 και 932 ΑΚ, παραβιάζοντας έτσι ευθέως τις ουσιαστικού δικαίου αυτές διατάξεις, είναι απορριπτέως ως αβάσιμος. 3. Τα διδάγματα κοινής πείρας, δηλαδή οι αρχές για την εξέλιξη των πραγμάτων που συνάγονται από την παρατήρηση του καθημερινού βίου, την επιστημονική έρευνα και την εν γένει επαγγελματική ενασχόληση, μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε για να εξακριβωθεί η βασιμότητα των πραγματικών περιστατικών, που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αποδείξεως (ΚΠολΔ 336 παρ. 4), είτε για να γίνει, μετά την εξακριβωση της βασιμότητας αυτών, η υπαγωγή τους σε νομικούς κανόνες (ΚΠολΔ 559 αρθ. 1 ή 560 αρθ. 1). Αν, στην πρώτη περίπτωση, χρησιμοποιώντας τα διδάγματα κοινής πείρας ή τα πορίσματα της επιστήμης αντίθετα προς τις αρχές της λογικής, το δικαστήριο διαγνώσει εσφαλμένως ότι συνέτρεξαν ή όχι τα περιστατικά που στηρίζουν το δικαίωμα, δεν υπάρχει παραβίαση κανενός νόμου και, άρα, δεν ιδρύεται λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αρθ. 1 ΚΠολΔ. Αν πάλι το δικαστήριο παραλείπει εντέλεως να τα χρησιμοποιήσει, η παράλειψη αυτή δεν ελέγχεται ως πλημμελία από το εδάφιο 11 του άρθρου 559, καθόσον, όπως συνάγεται από τα άρθρα 336 παρ. 4 και 339 του ΚΠολΔ, τα διδάγματα κοινής πείρας δεν καταλέγονται στα αποδεικτικά μέσα (Ολ. ΑΠ 8/2005).

Εν προκειμένω, με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης ψέγεται η προσβαλλόμενη απόφαση για πλημμελία από το άρθρο 560 αρθ. 1β του ΚΠολΔ, στην οποία φέρεται ότι υπέπεσε με το να αρνηθεί ανατιολογηώς να χρησιμοποιήσει το δίδαγμα της κοινής πείρας ότι η τοποθέτηση των προσκεκλημένων σε μια γαμήλια δεξίωση ακολουθεί σε όλη την Ελλάδα έναν συγκεκριμένο τύπο, σύμφωνα με τον οποίο οι στενότεροι συγγενείς των νονομήφων τοποθετούνται σε θέσεις πλησίον του νυφικού τραπέζιού, που συνήθως βρίσκεται στην κορυφή του χώρου και με τον τρόπο αυτό να απορρίψει ως νόμο αβίαση την αγωγή των αναφερομένων, που ισχυριζόνταν ότι επήλθε προσβολή της προσωπικότητάς τους από την, κατά τρόπο αντίθετο προς τα συμφωνηθέντα, τοποθέτηση αυτών. Ο λόγος αυτός, αιτιώμενος την απόφαση για τη μη χρησιμοποίηση των διδαγμάτων της κοινής πείρας, είναι απαράδεκτος διότι το δικαστήριο δεν προέβη σε έρευνα της βασιμότητας πραγματικών περιστατικών ώστε εν συνεχεία, κατά την υπαγωγή σε νομικό κανόνα, να μπορεί να ελεγχθεί αν υπάρχει πλημμελία. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να απορριφθεί η ένδικη αίτηση αναίρεσης και να διαταχθεί η εισαγωγή του κατατεθέντος παραβόλου στο Δημόσιο Ταμείο, να καταδικασθούν δε οι αναφερόμενοι, ως ηττηθέντες, στα δικαστικά έξοδα των αναφεριζόμενων (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 10 Ιουνίου 2016 αίτηση του Κ. Σ. και Μ. Σ. για αναίρεση της υπ' αριθμ. 673/2014 απόφασεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ναυπλίου.

Διατάσσει την εισαγωγή του κατατεθέντος από τους αναφερομένους παραβόλου στο Δημόσιο Ταμείο

και

Καταδικάζει τους αναιρεσιόντες στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 28 Μαρτίου 2018.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του, στις 16 Μαΐου 2018.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ